

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Bathhány-utca 5. sz.

A császársértők

Mikor irnak ezekről az osztrák lapok? Soha. Ha valamelyik osztrák képviselő meg is sérti a császárt, elsiklanak a császársértés fölött.

Minálunk a királysértés híre, az ország bármely zugában történjék is, futótüzként járja be az országot. Szörnyüködve beszél róla a magyar nép. És ez jól van így. A király személyének szentnek és sérthetetlennek kell lenni. Annak a fenkölt személynek, akinek a vállait Szent-István palástja borítja, akinek a fejét Szent-István koronája koszoruzza, hódolattal adózhatunk csupán, mert a magyar nemzet nagyságát, hatalmát, szentségét és sérthetlenségét képviseli.

Az csak a baj, hogy a királysértések hírét tulviszik az ország határain Ausztriába is, s ott akik a magyar nemzetet nem szeretik, arra használják, hogy a magyar nemzetnek a felkent király előtt ártsanak.

Pedig, ha vannak is nálunk királysértések, ezeknek az oka rendszeren a magyar hevülékenység, a magyar könnyűvérűség, mely sokszor meggondolatlanosságában nyilvánul meg. De soha elő nem fordult eset, amely a magyar király elleni tudatos lázítás jellegét viselte volna magán.

Hanem ilyesmi Ausztriában napirenden vannak. Nem is a műveletlen, könnyen lázítható nép részéről, hanem a népképviselők, a parlament tagjainak részéről is.

A legújabb ilyen császársértést Schönerer, az égeri képviselő követte el. Az uralkodó ugyanis megakartta látogatni a várost. Schönerer, az égeri képviselő, mikor ezt megtudta, kijelentette, hogy azon esetre, ha az uralkodó látogatása alkalmával ünnepélyesen fogadja, akkor ő

lemond diszpolgárságáról, mert oly városnak, melyben a császárt az öt megillető hódolattal fogadják, disztagja lenni nem akar.

A magyar királysértések és az osztrák császársértések jellege között meglevő örvendetes különbségből ha következtetni akarunk, csak jól eső következtetéshez jutunk. És ez az, hogy a magyar királynak legbiztosabb, tántorithatatlan, megingathatlan támasza Magyarország, a magyar nemzet.

Ez a hűség a legbiztosabb eszköz a kormány kezében. Mózes vesszeje, melylyel a meggyőződés és szeretet forrását fakassza a magyar király szívében. A meggyőződést, hogy magyar nemzetében bizhatik, a szeretetet, mely a magyar király és magyar nemzet egyesülését biztosítja.

E meggyőződés, a szeretet nyilatkozását és erősödését évek óta tapasztaljuk. És nem volt még, de nem is lesz magyar kormány, mely ne a szeretet és meggyőződés megerősítését tűzte volna ki célul azon ellenségekkel szemben, akik Lajtán túl törnek ellenünk. Lassan, de biztosan dolgoztak ezen a kormányok, s ezen munkájukban segítette őket az ellenzék lojalitása is, mely csak a nem rég lefolyt küzdelmekben csapott tul a medren, de csak néhány ellenzéki képviselő, de nem ellenzéki párt részéről.

Segítségünk lesznek talán a császársértések is.

Színházunk sorsa.

— Pályázat, jubileum. —

Megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy színházunk sorsa iránt sokkal nagyobb az érdeklődés, mint volt valamikor. Nem észlelhető most az a nembánomság, amely a múltban színházunk vezetését jellemezte.

Máskor például augusztus havában nem igen gondoltak arra, hogy kiírják a színházra a pályázatot. Most azonban ezen első rangú fontosságú kérdéssel már foglalkoznak.

A színházi bizottság ugyanis f. hó 14-dikén, vasárnap délelőtt 10 órakor ülést tart, melynek egyik tárgya a pályázat kiírása lesz, hogy így idejekorán biztosíthassanak a színháznak oly társulatot, amely Szabadkának minden tekintetben megfelel. Más nagy városokban már a jövő évre van direktor, s így csak üdvös dolog, ha Szabadka is már most akar magának igazgatót választani.

A vasárnapi ülés másik tárgya a színház ötvenéves jubileumának kérdése lesz. Szabadka színháza ugyanis az idén üli fenállásának ötvenéves jubileumát. Ez a kérdés a színházpályázat révén már régebben foglalkoztatta az illetékes köröket. Hogy eddig ezen ügyben semmi sem történt, azt természetesnek tartjuk, aminthogy szükségesnek tartjuk, hogy a színházi bizottság most már tüzetesen foglalkozik a jubileum részletkérdéseivel is.

Ennek a jubileumnak méltónek kell lenni Szabadkához, nemcsak külszínben, hanem művészi szempontokból. Már pedig egy jubiláris ünnepség ilyen rendezéséhez idő, megfontolás és előkészület is kell.

Egyes részletterveket hallottuk ugyan már, de ezek még nem a nyilvánosság elé valók. Ezek a részletek azonban bizonyára olyanok, melyek a jubileumnak művészi jelleget és becseset lesznek hivatva kölcsönözni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, 1904. aug. 9-én.

Az ülés elejét szavazások töltik be. A tegnap elfogadott törvényjavaslatok mennek keresztül a harmadik olvasáson. A sok vicinális javaslatot felolvassák sorban s a nyomokban iszonyu unalom porfelhője száll. 11 órakor rátérhettek a mentelmi ügyekre.

Az első affér Baghy Béláé.

A Ház nem adta ki Baghy Bélát. Ballagi Géza és Molecz Dani az ellenzékkel szavaztak.

Sziklay Edét hatóság előtti rágalmazás miatt kérte a tornai királyi járásbiróság. Mivelhogy azonban az iratok, melyeket a bíróság bemutatót, nincsenek szabályszerűen hitelesítve, a képviselőt nem adták ki.

Nagy Sándort, Pap Zoltánt, Pap Gézát, Draskóczy Lászlót és Nosz Gyulát párbajvétségek miatt kiadták a bíróságoknak.

Balogh Miklós a »Magyarország« című lapban »Veszélyes tünetek« cím alatt cikket írt, amiért lázítással vádolták. A Ház kiadta.

Vita nélkül kiadták Valasek Jánost (izgatás), Wolfner Tivadart (rágalmazás), Benedek Jánost (párbaj), Nagy Sándort (párbaj), Veres Józsefet (becsületsértés), Baghy Bélát (párbaj), Lendl Adolfot (párbaj) miatt. Zbóray Miklóst ellenben, akit hatósági orvosok pereltek rágalmazás miatt, nem adták ki. Viszont Györfy Gyulát (becsületsértés) kiadták.

Nem adták ki: Vlád Aurélt, Ernszt Sándort.

Ezek után kiadták még: Lengyel Zoltánt, gróf Zichy Jenőt, Sándor Pált, Szaczellary Györgyöt, Kaas Ivort.

Még több mentelmi ügyet tárgyaltak le a szünet után, mindig a mentelmi bizottság javaslatát fogadva el.

Györfy mentelmi ügyének tárgyalását elhalasztották, mire az ülés véget ért.

UJVIDÉKI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Ujvidék augusztus 9.

— **Jóteköny alapítvány.** Özv. Kempfner Adolfné 1000 koronás alapítványt tett a felállítandó ujvidéki izr. szegények-házában. Azonkívül elvállalta két ágynak teljes felszerelését.

— **Kivándorlásra csábító német lap.** A kivándorlást a nyomor még inkább fokozni fogja. A magyar sajtó jobbjai nem csábítják a kivándorlókat Amerikába, de bezzeg

JOÓ-FÉLE Vizgyógyintézet

— A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN. —

Az intézet Dr. Kertész Sándor tiszti főorvos felügyelete alatt áll.

Gyógymódok: vizcúra: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseivel (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők.
specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak!

a német lapok, köztük az ujvidéki *Bácsbodroger-Presse*, mely minden héten közli Misster kivándorlási ügynök reklámhirdetését; mégis megemberelhetné magát és visszautasíthatná a hirdetését. Így hasznosabb szolgálatot tehetne az országnak, melynek magyar kenyerét eszi a német redakció.

— **Országos vásár.** Tegnap országos vásár volt nálunk. A felhajtás igen szép számú. Tehén és ökör 2000 drb. Kínálat és vételkedv kielégítő. Eladatott: tehén élő 24—26 ért, ökör: 26—28-ért. Idegen vevő kevés volt. A takarmányhiány nem igen látszott a jószágokon. A nagy forróság megkínította az embert és állatot. Juh és sertés is elegendő mennyiségű árban kínáltatott, csak lóban volt kevés kínálat.

— **A tűzoltóparancsnok lemondásához.** Még egy adattal szolgálhatunk a tűzoltóparancsnok lemondásához. A budapesti tűzoltókongresszuson az ujvidékiek is részt akartak venni, de Klein tűzoltóparancsnok nem engedte, hogy az egylet költségén 20 ember menjen Budapestre, mert ez 120 koronába került volna, hanem csak 4 emberrel akarta az egyesületet képviseltetni, hogy így az egylet kis vagyonát el ne fecséreljék. Maga a tűzoltó főparancsnok is Klein ellen volt. Ezért támadt az ellenséges áramlat. Kleinnak pusztulnia kellett, mert ő az egylet vagyonával gazdálkodni tudott.

— **Az álszínész.** Ujvidéken nehéz helyzete van a magyar színésznek. Ezt a helyzetet szélhámuskodással sulyosítani bűn. Pedig ezt tette valami Körössi Lajos, aki magát volt színigazgatónak mutatta be. Körössy négy nap óta hamisított meghatalmazással járt-kelt a városban, s a Kossuth szoborra gyűjtött adományokat. Megpumpolta az egész városházát, a főispántól kezdve egészen az utolsó dijnokig, mignem Vécsei kapitánynak feltűnt a „hazafi” és a Grandholtelben épen pezsgőzés közben elcsípte. Ma átadták az ügyességnek, ahol „gyűjtik” ellene az adatokat, hogy aztán elnyerje méltó büntetését.

Eső.

Fullasztó hőségben, szinte zugolódta az emberek a gondviselés ellen, mely hosszú hetek óta büntette az országot szárazsággal. A lázadó kedélyek itt zugolódta, amott a vallás türelmességével megáldott lelkek buzgón könyörögtek üdítő, termékenyítő esőért.

Az éjszaka sötét felhők vonultak Szabadka fölé. Tízóra felé néhány csepp eső hullott a földre, s akik e néhány cseppet érezték önkéntelen örömmel, hálásan sóhajtottak föl a gondviseléshez.

Éjfél felé kezdett sűrűbb cseppekben permetezni, s reggel felé csendes, sűrű eső hullott a kiaszott, szomjas földre. Mohón szivta magába a föld a mindenség tápláló tejét, s így alig lehetett észrevenni a talajon, hogy eső is esett. Csak a levegő lett valamivel hűvösebb.

A felhők egész délelőtt kergelődtek a menybolton. Délután azután gyülekezni, torlódni kezdtek a felhők, hirtelenül bevonták sötét, szürke lepellel az eget kékségét. Az eső megeredt, s a szívekben remény támadt üdítő, termékenyítő mint az eső.

Három óra felé azután ismét megszűnt az áldás hullása. Vagy egy órát még Szabadka fölött lebegtek

az áldástól terhes felhők, azután széteszlottak. Öt órakor már ismét melegen sütt az augusztusi nap.

A nép aggodalma.

— **Gyanus haláleset.** —

Nagy riadalom volt tegnap Szeged népe között, melyet a babonás jóslatok napok óta félemlítettek.

A szárazság, a türethetetlen forróság, azután a járvány hírek, melyek Aradról érkeztek, minden baj ellen sokszorosan fogékonyakká tették a népet naiv, könnyen hívó lelkét.

— **Meglátjátok, kolera lesz a nyáron.** Nem lesz eső egész októberig. Naponkint százával halnak majd el az emberek. Így beszélt a szegedi egyszerű ember.

Szeged-Rókus városrészében egy szegény napszámos betegedett meg tegnap *cholera* tünetek között. Amint a megbetegedés híre elterjedt, mintha a borzalmas halál árnyéka suhant volna végig a városban.

A nép koleráról kezdett beszélni, s a rémhír hihetetlenül gyorsan járta be a várost aggodalmat keltve mindenütt. Az aggodalom csak nőtt, mikor megtudták, hogy a megbetegedett ember néhány órai kínlás után meghalt. Az elhunytat Dóra Jánosnak hívják.

Persze, hogy aggodalomra ok nem volt. Anyi azonban bizonyos, hogy a járványos betegségek terjedését roppant mértékben előmozdítja az óriási szárazság. Az aradi tifusz terjedése is ennek köszönhető. Az eső nélkül kinjában érett gyümölcsök élvezése temérdek bajnak lehet az okozója. De a szegedi halálozás cholera-nak nem mondható. Mindenesetre gyanus és intő példa arra, hogy a gyümölcsök élvezésétől tartózkodjunk. Az orvos gyomor és bélhurutot állapított meg a halál okául.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek Budapestre:

Csifu, aug. 9.

Az utolsó Porth-Arthurból érkezett ujság Miklós cár üzenetét közli, melyben a következők állanak:

Remélem, hogy népem az orosz tőzs legszentebb hagyományához méltóan bátorsággal, elszántsággal és hűséggel védi meg Porth-Arthurt. Számítok arra, hogy a tiszték intik a legénységet, hogy Oroszország egy kis részén, mely most az anyaországtól el van választva, magosan lobogtatják az orosz zászlót. Bizom népemben, hogy a katonákat támogatni fogja.

Az üzenetet felolvasták a katonáknak, kik azt nagy tetszéssel fogadták. Ép ily tetszéssel fogadták Kuropatkin tábornok táviratát, ki felszólítja a lakosságot, hogy jól tartsák magukat, mert augusztus előtt nem hozhat segítséget.

Csifu, aug. 9.

Porth-Arthurból ideérkezett orosz és kínai menekültek, kik egyideig

tanui voltak a nagy csatáknak, megerősítik azt a jelentést, hogy az ütközetek nem egy versztnyire, hanem 10—15 versztnyire voltak a tulajdonképeni erősségektől. Hir szerint a japánok avval vannak elfoglalva, hogy sáncaikkal mind közelebb jussanak az erősséghez. Az oroszok ellenállása abból áll, hogy a sáncon dolgozó japánokat ágyutüzzel akadályozzák. Hir szerint a Farkas-dombon most 60 japán ágyu áll. Egy menekült, a ki jelen volt a Farkas-domb elfoglalásánál, azt állítja, hogy azt 4000 orosz védelmezte, kik a támadó japánokra szikladarabokat hengergettek és ilyenformán nagyobb pusztítást végeztek, mintha puskával lőttek volna. Úgyesen rakott és felrobbantott aknák egy két versztnyire szórta a sziklatömegeket.

Ezek az aknák két lovasszázadot pusztítottak el. A menekültek azt állítják, hogy a japánok veszteségei az utolsó küzdelmekkor igen nagyok voltak. A Farkasdomb alja, — úgy mondják, — tele volt hullákkal. Két orosz hadi tudósító, ki bárkán igyekezett Port-Arthurba, azt beszélt, hogy a kikötő bejáratánál 24 hadihajót látott, melyek ott félkörben állottak fel.

Konstantinápoly, aug. 9.

Pertev bej vezékari ezredes e héten Kelet-Ázsiába megy, hogy figyelemmel kísérje a japán hadsereg hadműveleteit. Az orosz hadsereghez senkit sem küld ki a török kormány, mert Oroszország nem adta meg beleegyezését.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Va árnap délelőtt 9-től 12-ig.

Augusztus 14. A nyomdászok szakegylete tánczvi alma a városligetben.

Augusztus 14. Népiünnepély kirándulással Kamaráson.

Szeptember 3. A szabadkai magyar asztaltársaság szüreti mulatsága a városligetben.

Országos vásárok. Ujvidéken augusztus 8-ig. Temesváron augusztus 11—15-ig. Nagybe skereken augusztus 11—14-ig. — Török kanizán július 31-én.

— **A hitoktatók fizetése.** A törvényhatósági bizottság közgyűlése a hitoktatók fizetését még ez év elején emelte. A közgyűlési határozatot a tanács felterjesztette a m. kir. belügyminiszteriumhoz, ahonnan azonban mindeztideig nem érkezett határozat. Ez a törvény rendelkezése szerint annyit jelent, hogy a határozat végrehajtható, mert ha a felterjesztéstől számított 40 nap alatt a belügyminiszter nem határoz, a határozat jóváhagyottnak tartandó.

— **Bólits József** dr. kulturtanácsos most előterjesztést tett a tanácsnak, kérve a hittanítók többletfizetésének kiutalását.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. *Eperjessy Béla* kir. ügyész ma kezdette meg a szabadkai törvényszék területébe tartozó járásbíróságok ügykezelésének és foghelyiségének megvizsgálását. Hivatalos körútjának első állomáshelye Topolya, a hova ma reggel utazott.

— **Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter *Markovits* Sándor bajai és *Szegő* József szerencsi bírósági végrehajtókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Szabadkaiak Hódmezővásárhelyen.** A f. hó 14-én megnyitandó és tíz napig tartó hódmezővásárhelyi ipari, mezőgazdasági és állat kiállítás rendező bizottsága átiratilag felkérte dr. *Biró* Károlyt, városunk polgármesterét, hogy a kiállítás tömeges látogatására hívja fel a szabadkai társas körök figyelmét. A polgármester eleget is tett a kérelemnek, minek folytán az összes egyesületekből akadtak jelentkezők, akik a kirándulásban résztvenni óhajtanak. Ennélfogva tehát szombaton, a délutáni vonattal indul a nagyobb számú társaság a vásárhelyi kiállítás megnyitására.

— **Iparkihágási ügyben nincs toloncolás.** Szeged városa elsőfoku iparhatóságának, valamint a városi tanácsnak, másodfoku iparhatóságának ítéletével több asztalossegéd azért mert a sztrájk idején megfenyegették társaikat azzal, hogy leütik, ha munkába állanak elítéltetett 10—10 napi elzárásra és 100—100 korona pénzbüntetésre. Ezenfelül az elítéltek közül kettőt, akik nem voltak szegedi illetőségűek, mind a két iparhatósági ítélet eltoloncoltatással sújtott. A kereskedelmi miniszter, a mely a két alsóbbfoku iparhatósági fórum ítéleteit felülvizsgálat alá vette, ezen ítéleteket helybenhagyta azzal a módosítással, hogy az eltoloncoltatásra vonatkozó rendelkezést megsemmisítette, kimondván, hogy iparhatósági ítéletekben az eltoloncoltatás iránti rendelkezésnek helye nem lehet, miután erre nézve intézkedni a rendőrhatalóságok illetékesek.

— **Házasság.** *Szilvássy* Simon, bajsai tanító f. hó 15-én esküszik örök hűséget *Tóth* Iduska kisasszonynak, Szatmári Károly bajsai plébános hugának.

— **Láttamozott alapszabályok.** A belügyminiszter a *moholi* gör. kel. iparosok és földművelők olvasóköriének és a *gád ri* földművelők közművelődési körének alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Térzene.** A 86. gyalogezrednek, Szabadka házi ezredének zenekara az ezredösszpontosítási gyakorlatok tartama alatt, minden héten szerdán este 6 órától 1/2 8 óráig a Mária-Terézia parkban térzenét tart.

— **A Kunetz bankház szerencséje.** Az osztálysorsjegyek mai húzásán ismét a Kunetz bankháznak kedvezett a szerencse, amenyiben a nála 8/8 részben eladott 33096. számú sorsjegyre 5000 korona nyereség esett.

— **Tűz Tavankuton.** Tavankut pusztá határában tegnap veszedelmes tűz keletkezett Szekenderovits Alajos földművelő házában. A ház le is égett teljesen, a tűz tovaterjedését azonban a kivonult városi tűzoltók gyors beavatkozása folytán megakadályozták. A kár 169 korona.

— **Leforrázott kis gyermek.** Bajáról írják: *Bukovác* Antal alvégi lakos másfél éves leánykája péntek délbén az asztalnál magára rántott egy tál forró levest és úgy összeégette magát, hogy hétfőn belehalt sebeibe. Boncolása szintén hétfőn volt. A gondatlan szülők ellen az eljárást megindították, mely hivatalos kideríteni, vajjon kit terhel a felelősség.

— **A magyar ipar pártolójának figyelmébe.** Minden hazaszerető

honpolgárnak egyik legforróbb óhaj-tása az önálló vámterület. Már pedig ipari és gazdasági önállóságunkat csak úgy érhetjük el, ha szakítunk ama előítélettel, hogy a mi ipari produktumaink nem versenyképesek. Nézzük csak meg a helybeli Mayerhof F. cég legujabban berendezett gáz- és villanycsilláraktárát, amely tisztán magyar gyárakból került ki, azonnal meggyőződünk arról, hogy nem kell Bécsre szorulnunk.

— **Tűz.** Dobozi János dávodai (dautovai) plébános szénakazla mellett egy gyerek cigarettázott. Valakitől megijedt és az égő cigarettát eldobta. A száraz széna hirtelen tüzet fogott és az egészen leégett a mellette levő szalmával együtt. A vizsgálat kiderítette, hogy gondatlanság okozta a tüzet.

— **Elveszett** a piactéren egy barna bőrtárca 10 kor. 60 fillér tartalommal. A becsületes megtaláló a rendőrségnél átadhatja.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Varga Kónya Mátyás 74 év, Sztipics Koléta 7 hó, Csóti György 4 hó, Kecskés Mária 4 év, Vukovics Márton 6 hó, Csóvics Máté 73 év, Kopunovics B. Márk 8 hó, Vojnics T. Ignácné Jaramazov Anna 50 év, Matkovics Antal 2 hó, Kuluncsics 3 hó, Pimiszkér József 3 hó, Kovács B. Antalné Szalma Erzsébet 60 év, Varga Julis 10 hó, Szulovszki Jánosné Grizák Anna 80 év, Hegedűs Ferenc 67 év, Rómics Márk 63 év, Lendvay József 5 hó, Gyukics András 50 év, Ifkovics I. Márk 17 nap, Burján Endre 3 nap, Szaghmeiszter József 5 hó, Kopunovits Teréz 22 hó, Berger Mártonné szül. Kern Teréz 20 év. — Eljegyzés: Schweiger Samuel Weisz Saroltával, Mészáros Sándor építész Horváth Irma zongora tanítónővel, Kovacsics Félix Vukovics Dominikával. — Házasság: Andrasics Marián Vidákovics Rozával, Görög Mihály Tamalits Etellel, Német Dániel Dékány Máriával.

— **Irtózatások** gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurcolásának idajekorán elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a Diphteritis, vörheny, Typhus stb.-től, betegségek legborzasztóbbika a tüdővész óriási mérveket öltött. (belügyminisztérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 7545 egyén halt el tüdővészben.) Ezért mindenki saját belátása szerint előbb meggyőződést szerezzen a „Ragályos betegségek elleni önműködő fertőtlenítő készülek” célszerűségéről és aztán el ne mulassza azt úgy a saját, drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobában, irodában, műhelyben, raktárban, closet-stb.-ben alkalmazni. Helyiségekben a hol sok ember fordul meg szintúgy a hol betegek vagy gyermekek vannak, semmiképp sem volna szabad hiányoznia. A készülek kicsi és csinos, a belőle kiáramló szag nem kellemetlen. hogy a lakóság minden rétegének hozzáférhető legyen Mintadarabok önköltségen — 1 korona 4 fillér előzetes beküldése ellenében frankó szállítatnak, egy és ugyanazon címre azonban csak egyszer, különben ára darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beküldés mellett vagy utánvétellel. *Damasцена ass., Maritlavölgy. 53.*

Sakkverseny.

Tegnap kezdődött a szabadkai legjobb sakkjátékosok versenye, amely

körülbelül két hétig fog tartani a Nemzeti kávéház külön helyiségében.

A tegnapi eredményről szóló tudósításunk a következő:

Az első 34 lépéses vezércsel játszmat *Sztróka* nyerte *Salamon* ellenében, aki a vezércsel játszma egyik ismert rossz variációját választotta, melyben a 10. lépésnél tisztet vesztett és ezzel a játszma sorsa el lett döntve.

A második játszmat *Grüner* nyerte *Matievics* ellen *Fianchetto del Re* partiban 30 lépésben egy gyönyörű bástyaáldozattal, mely a játszmat klasszikus értékűvé teszi, s melylyel *Grüner* a legszebb játszma kitűzött szépségdíjat is valószínűleg elnyeri.

A harmadik játszmat *Vajda* és *Zambelly* játszották. A partiet a 40 lépés után félbeszakították, s csak vasárnap folytatják. A hadállás egyenlő és a partie valószínűleg remis lesz.

A negyedik és ötödik játszmat nem játszották le, mert *Szigeti* és *Bauer* a versenytől visszaléptek. Ellenfeleik *Brenner* és *Sáfrán* tehát e napon pihentek.

Paraszttragédia.

Halálos kimenetelű szerelmi dráma történt a gömörmegyei Lehota községben, ahol a féltékenységek két emberélet esett áldozatul.

Bojcsik Tamás nevű lehotai legény már hosszabb idő óta udvarolt egy Liskó Éva nevű leánynak. A legény esténként eljárt a leányhoz s késő éjjelig elbeszélgettek; tervezték jövő boldogságukat. Az idej aratásban a leány összekerült egy Bobor Pál nevű legényvel, aki csakhamar elhódította a szívét. Amikor Éva az aratásból visszakerült, Bojcsik Tamás megdöbbenve tapasztalta, hogy a leány nagy változáson esett át. Bojcsik fogadta a leányt, de ez kitérőleg válaszolt.

Másnap nyári táncmulatság volt a faluban; ott volt Liskó Éva is, meg Bojcsik is, akinek ott alkalma volt megismerkedni a leány hidegségének az okával. Bojcsikot bántotta a dolog és este 10 óra tájban, amikor az gondolta, hogy imádottja egyedül van, elment a régi találkozóhelyre. Legnagyobb meglepetésére azonban ott találta Bobort is.

A féltékenységében elvadult ember odaugrott a szerelmesekhez, kést rántott elő s azt markolatig a leány nyakába döfte. Még egy dőlést akart tenni Bojcsik s azt a vetélytársnak szánta, de ez felugrott, megragadta a merénylő karját és hosszú dulakodás után leteperte azt. Eközben a leány sikoltozására kijött a szobából a leány apja, Liskó Antal, aki, amint megpillantotta a földön fekvő leányt, baltát fogott fel s azzal akkorát sújtott a gyilkos fejére, hogy annak koponyája kettérepedett.

A sérültekhez rögtön elhívták az orvost, de egyiket sem sikerült megmenteni, mert rövid idő múlva a leány is, a merénylő is kiszenvedett. A leány apját letartóztatták.

TAVIRATOK.

József Ágost születésnapja.

Budapest, aug. 9. József Ágost főherceg mai születésnapja alkalmából a királyi várkapolnában ma d. e. 9 órakor Kanter Károly apát, királyi várplébános misét mondott, a melyen jelen volt a fenséges család, gróf Batthyány szolgálattelvő kama-

rás, Zichy Erzsébet grófnő udvarhölgy, Libits Adolf udvari tanácsos, Schramm Antal udvari titkár, valamint az összes személyzet.

Merénylet a pápa ellen?

Budapest, aug. 9. A római „Giornale d'Italia” szenzációsan hangzó hírt röpit világgá. Állítólag Buenos-Ayresből jelentették, hogy három spanyol anarchista indult el onnan Róma felé azzal a céllal, hogy merényletet kövessenek el a pápa ellen. A spanyolok nevét is közli: Suares, Ponto és Gonzales. A hír szerint a merénylők bőven el vannak látva pénzzel és kizsitáskájukban robbanó cigarettákat visznek. A hír valóságában mindenesetre erősen kételkednek.

Általános sztrájk.

Budapest, aug. 9. Saragossából jelentik, hogy ott általános sztrájk keletkezett. Az összes üzletek be vannak zárva. A várost csendőrségi és katonai őrségek járják be. Többeket letartóztattak.

Egy gőzmalom pusztulása.

Orosháza, aug. 9. Az éjjel a Medgyaszay-féle nagy gőzmalom eddig ismeretlen okból kigyulladt. Bennégett az egész berendezés, továbbá 1200 métermázsa gabona, olaj és nagymennyiségű liszt. A kár igen nagy. A malomtulajdonos Imre nevű fia, hogy az üzleti könyveket és a pénzt megmentse, az égő épületbe hatolt, de mikor visszajött, ruhája tüzet fogott és most halálos égési sebek közt fekszik. Egy tűzoltóra munkaközben rászakadt az emeleti tűzfal, miközben halálosan megsebesült. Az oltás még mindig tart.

Óriási vasuti szerencsétlenség.

Budapest, aug. 9. Londonból táviratozzák: Midőn a Missouri Pacific vasut Deverből jövő gyorsvonata az edeni vasuti hidon átrohant, a hid leszakadt. A hid támasztékát a nagy felhőszakadás alámosta. Mikor a mozdonny a hidon átment, felbukott és a szerkocsival, étkező- és hálókocsival együtt a folyóba zuhant. A vonaton **125 személy volt**, s a legtöbbben ezekben a kocsikban voltak. **Eddig 50 holttestet a katasztrófa színhelyétől másfél kilométerre levő mocsárban találtak meg.** Mentés közben ismeretlen rablók az expreszkocsi vaspénztárát feltörték és kirabolták. Számosan megsebesültek, s a felborult kocsik leirhatatlan látványt nyújtanak, tele holttestekkel. Az áldozatok számát még nem tudni.

Megölte az öröm.

Budapest, aug. 9. Kubakor Márkné született Matics Katalin bűnpöre négy esztendő előtt nagy szenzációt okozott egész Magyarországon. Az asszony fejszével agyonverte az urát, aki kinezta. A Kuria akkor négy esztendőre ítélte s az asszony a Mária-nosztroi fegyházban le is ülte a büntetést. Tegnap szabadult ki, Vácon vonatra akart ülni, hogy Pestre utazzék. Alig ült azonban le a kupében, hirtelen rosszul lett és meghalt. Az öröm ölte meg.

MULATSÁGOK.

— **Mükedvelők estélya Magyar-kanizsán.** Szépen sikerült estélyt rendezett vasárnap este Magyar-kanizsán az ottani mükedvelői fiatalság társasága. Herczeg Edéné, Lipták Gyuláné, Deutsch Erzsi, és Weiszberger Ilka urhölgyek, Korda Sándor, a győri színház tagja, és Herczeg Imre szerepeltek az érdekes műsorban, melynek minden számát nagy tettség kísérte. Előadás után tánc következett, mely reggelig tartotta együtt a szép számú közönséget.

SPORT.

A „Bácskai atletikai klub” versenyei. Nálunk is már kezd a sport kedvelők feje felett az ég derülni. Vasárnap tartotta meg a Sport Egylet Bácskai előkészületi versenyét a szeptember 4-én tartandó jubiláris atletikai versenyére, s most pedig értesülünk, hogy vasárnap, f. hó 14-én a „Bácska” szabadkai atletikai club rendez football mätschet, mikor is a fővárosi hírnévnek örvendő Erzsébet városi torna club fog hozzánk lerándulni. A mätsch alkalmával sikra lépő csapat a zombori uti football pályán erősen készül a mätschre s előre láthatólag erős lesz a küzdelem a két csapat között mikor is az Erzsébet városi football csapat méltó ellenfelére talál, mely tavaly a M. A. C. I. football csapatát 2—3 arányban verte meg. Mindkét csapat összeállítását legközelebbi számunkban közölni fogjuk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A **búlézó.** A lócsereelő cigányok ismert receptje szerint került lépre. Matyasovszki János dáni tanító. a ki egy 600 forintot érő szürke paripát vitt eladni a mult havi vácsi vására. Egy ismeretlen lóalkusz összehozta Varga Mihály nevű állítólagos tiszafürdei földbirtokossal. Ennek óhajára aztán a tanító elcserelelte szürke lovát egy Kovács József nevű egyénnek lovával, a melynek belső sérülése volt. A csalók aztán megszöktek. A mult heti pesti lóvársban a károsult tanító felismerte az állítólagos Kovács Józsefet s letartóztattatta. Kovács Józsefről kiderült, hogy egyike a legveszedelmesebb lóvásári csalóknak, a kit már a szabadkai rendőrség is felvett azon névjegyzékbe, a melybe ezen hirhedtebb lóvásári csalóknak — számszerint 62-nek — neveit összegyűjtötte. Dr. Aczél budapesti vizsgálóbíró a tagadásban levő csaló ellen ma elrendelte a vizsgálati fogságot, egyuttal intézkedett, hogy két büntőrsa is kézrekeríttessék.

Szerkesztői üzenetek.

K. E. Mélykut. Legnagyobb sajnálatunkra lekészt. Mikor üdvözölhetjük nálunk?

Dr. K. I. Reichenhall. A fenakadásnak a posta az oka. Most már talán rendben megy. Üdvözlöt.

Budapesti gabonatözsde

— Aug. 10. —

Déli zárlat: Buza ápr.-re 11.99.—
12.00, buza máj. 1904. ————,
buza okt. 10.79—10.80, rozs ápr.-ra
———, rozs májusra ————,
———, rozs okt.-re 8.45—8.44, zab
májusra ————, zab ————
———, zab okt.-re 7.71—7.72, teng.
szept. 1904. 7.35—7.31, tengeri aug.
7.32—7.31, teng. máj. 1905. 7.31—
7.32, tengeri ————, repce
———, repce aug. 10.10—10.20
Esti zárlat: Buza okt.-ra ————
72, buza máj. 1904. ————,
buza ápr. ————, rozs ápr.-re
———, rozs májusra ————
———, rozs okt.-re ————, zab
májusra ————, zab ————
———, zab. okt.-re ————, teng.
aug. 1904. ————, tengeri aug.
7.37—38, teng. szept. ————,
tengeri 1905. máj. ————, repce
———, repce aug. ————

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Irta: Sienkiewicz Henrik. 32

A dolog így állt: A támadók, körülbelül huszan, összegyűltek és ismét megrohanták Barteket. Bartek lassan, mint a kutyafalka által üldözött vadkan, vonult vissza. Időnkint megfordult, állva maradt, de ekkor üldözői is megálltak. A durung tiszteletet parancsolt nekik.

Kövel dobáltak és az egyik kő homlokra talált Barteket, Vér futotta be a szeméit. Érezte, hogy gyengül. Inogni kezdett, leeresztette a rudat és elbukott.

„Hurrah,“ ordítottak a németek. Mielőtt azonban elérhették volna, Bartek ismét fölemelkedett. Ez visszatartotta a németeket. Ez a megsebzett farkas még veszedelmesebb lehet. Külömben már nem is voltak messze a gunyhóktól, s már messziről láthaták a paraszt legényeket, amint teljes erejükből a küzdőtér felé szaladtak. A németek visszavonultak házaikba.

„Mi történt?“ kérdék az előrohanók.
„Egy kicsit megtapogattam a németeket,“ felelt Bartek.

Azután ajultan rogyott össze.

VIII.

Az ügy megfontolandóvá vált. A német újságok rettenetesen megható részleteket közöltek az üldözésekből, melyeknek a csendes német lakosság egy barbár, gyanús, államellenes, vallási fanatizmustól áthatott, fellázított néptömeg részéről ki van téve. Boegéből egész hőst faragtak. Ő a csendes, szolid tanító, aki a birodalom távoli határain világhosszot terjeszt; ő az igazi kulturterjesztő a barbárok közepette, első áldozatul esett el a zavargásban. Szerencsére száz millió német áll a háta mögött, akik nem engedik meg stb. stb.

Bartek nem tudta, minő felhők tornyosulnak a feje fölött, jókedvű volt, meg volt győződve, hogy a bíróság előtt föltétlenül nyert ügye lesz. Hiszen Boege megverte az ő gyermekét. Ő volt a támadó és azután olyan sokan támadtak rá. Hiszen védekeznie csak kellett. Ezenkívül még a fejét is bevették egy kövel. És kinek? Neki, akivel a napi parancsok foglalkoztak, aki Gravelottenél megnyerte a csatát, aki magával Steinmetzcel beszélt, akinek annyi érdemkeresztje van. Ő ugyan el sem bírta képzelni, hogyan van az, hogy a németek minderről semmit sem tudnak és vele ily méltatlanságot követtek el, aminthogy nem értette meg azt sem, hogyan fenye-

gethette Boege a pognebinieket, hogy a németek őket most lábbal fogják tiporni, csak azért, mert ők, a pognebiniek oly hősiiesen bántak el a franciákkal mindanyiszor, ahányszor csak alkalom kínálkozott. Önmagát illetőleg azonban egészen biztos volt, hogy a bíróság és a kormány pártfogásába veszi. Hiszen ott majd csak tudják, hogy ki ő és hogy mit művelt a háboruban.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

15,841./904. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező alábbi szántóföldek 1904/905. gazd. évre alább megjelölt időben és helyen tavaszi vetés alá haszonbérbe fognak adni, u. m.:

F. évi augusztus hó 30-án d. e. 9 órákor a helyszínén: 1. Tompa Kelebiai II. és III. ny. 180 ^{1400/2000} lánca.

F. évi augusztus hó 31-én d. e. 9 órákor a helyszínén: 2. Tompa Körösi II. és III. ny. 244 ^{1650/2000} lánca.

F. évi szeptember hó 1-én d. e. 9 órákor a helyszínén: 3. Tompa Kátonai I. és IV. ny. 299 lánca.

F. évi szeptember hó 3-án d. e. 9 órákor a helyszínén: 4. Tompa Körösi gyepföld I. és II. ny. 238 ^{1800/2000} lánca.

F. évi szeptember hó 6-án d. e. 9 órákor a helyszínén: 5. A földművelőiskola által eddig kezelt föld 110 hold.

F. évi szeptember hó 7-én d. e. 9 órákor a helyszínén: 6. Baranyi sömléki 21 ^{500/2000} lánca. 7. Szegedi fasor melletti 14 ^{500/2000} lánca. 8. Palics parti I. és II. ny. 6 ^{1000/2000} lánca.

F. évi szeptember hó 10-én d. e. 9 órákor a helyszínén: 9. Bajnati 8 ^{1000/2000} lánca.

Ugyanaznap d. e. 11 órákor a helyszínén: 10. A disznóhizlaldák alá kisajátított terület 7 lánca.

F. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 órákor a gazd. ügyosztály hivatalos helyiségében: 11. Trencsényi József-féle verucsi 5 lánca. 12. Sebesi iskola melletti 1 ^{1/2} lánca. 13. Bukvátyi eperfa 1 ^{1/2} lánca. 14. Nagyfényi csárda föld III. ny. 10 lánca.

F. évi szeptember hó 12., 13., 14., 15. és 16-án d. e. 9 órákor a helyszínén: 15. Csantavéri uradalmi I. és IV. ny. 1547 ^{1295/1600} hold azzal, hogy a Lulits János és Vukmanov Félix féle tanyákkal szemben fekvő IV. nyomásba eső 680, 681, 682, 683, 684, 685. és 686. sz. parcellák — 40 ^{1300/1600} hold föld haszonbérbe adása 10 éves átlagos ár mellett 25 évre is meg fog kisérletetni.

F. évi szeptember hó 17-én d. e. 9 órákor a helyszínén: 16. Bajmok Káponyai I. ny. 244 ^{201/1600} hold.

F. évi szeptember hó 19., 20., 21., 22., 23. és 24-én d. e. 9 órákor a helyszínén: 17. Bajmok uradalmi I. és IV. ny. 2133 ^{800/1600} hold.

Megjegyeztetik, hogy a haszonbér fele része az árverés alkalmával azonnal, a másik fele része pedig jövő 1905. évi március hó 1-ig fizetendő a városi házipénztárba.

Egyéb árverési feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi augusztus 4-én.

A városi tanács.

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmegeyi Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsmegeyi Napló

ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor

könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór

könyv és papír kereskedésében főtér.

Meznerles József

fűszer és csemege üzletében honvéd lakanya mellett

Tanner B.

dohánytözsde és iáé árú üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa

dohány nagyüzlet Kossuth utca

Beck Sándor

fűszer és liszt üzlete a törvényszékek szemben.

Herezl József

fűszer- és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán.

Kréesi A. Nándor

könyv és papír kereskedésében Deák-u

Gerber Jakab

dohánytözsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.

Nojések Géza

fűszer és csemege üzletében Damjanich és Bercsényi utca sarkán.

PALICSON

Menezel Mihály

fűszer és csemege üzletében

Spitzer és Klein!

fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis bélélygel továbbíthatnak

13-án ott leszek a megjelölt helyen 370.

Titánia levelemre választ kérek. „Juris,“ 371.

Olyan hölgy társaságát keresem, ki hajlandó volna esti sétákat tenni. Levelek „Henrik“ j. alatt a kiadóba küldendők. 351.

Egy jó családból való fiú tanuló-nak felvétetik Kovács Kálmán fűszerkereskedőnél Szabadkán Wesselényi utca. 294.

Kinematograph mozgófényképezőgépek, felszereléssel, betegség miatt eladó. Schwarz Mihály, Kis-ujszállás. 344.

Pénzkölesönt házakra, telkekre, földbirtokokra, második, harmadik helyre is. Cim a kiadóhivatalban. 117

Arany medál. Epedve várja levelét Barna férfi. 340.

Bicikli vétel. Egy jó karban levő bicikli kerestetik megvételre. 339.

Mely urnó pártfogolna egy csinos és intelligens fiatal embert. Levelek a kiadóba »Csinos« j. a. intézendők. 359.

Kézműáru kereskedő segédet alkalmazók, önálló kiszolgálót, esetleg kirakatra dezőt ajánlata beküldése után. Rosenberg Ede, Csongrád. 362.

Egy vagon salgótarjáni szén azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 356.

Butorozott szoba a Kazinczy utcában azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 343.

Képes lapokat szeretnék váltani egy helybeli hölgygyel. Cimem a kiadóban „Levelezni“ j. alatt tudható meg! 348.

GÁZ- ÉS VILLANYCSILLÁR KIÁLLITÁS.

Nem kell többé Bécsbe vagy Pestre mennünk

GÁZ- ÉS VILLANYCSILLÁROKAT

vásárolni, mert **SZABADKÁN**

Mayerhoff F.

cégnél (Kossuth-utca) nagy választékban kapható

Szabad megtekintés. Nincs vásárlási kényszer.

Jutányos árak!

13318/904. tan.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a palicsi régi gyümölcsfa-kert helyén 41 és ugyancsak Palicson a vasuti állomás mellett 5 telek villa építés céljaira nyilvános árverésen el fog adni.

Az árverés határnapjául a helyszínen folyó évi augusztus hó 18. napjának d. e. 9 órája tüzetik ki.

Kikiáltási ár □-ölenként 2 (kettő) korona.

Vevők tartoznak minden egyes par-

cella után 200 koronát a leütés után készpénzben lefizetni, amely összeg a jóváhagyás után 10%-ra kiegészítendő.

A v telár 10 év alatt egyenlő részletekben fizetendő.

Egyéb feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi augusztus hó 8-ik napján.

Városi tanács.